

Етюд Революційний

Антон Шаталов

Ентоні Р. Дреттер Етюд Революційний

2022

О славна воле, муза вікова,
Ні дим, ні мед, ні ще якийсь нектар,
Ніхто тебе ніколи не замінить,
Бо ти — життя, життя моє єдине...
(Тобі воспівую завжди свої слова)

Ave ortus

Схід сонця

Тіні кутають в тьму хворий розум людський,
Своїм духом завжди наркотичним,
Змордувавши вбивають в диму голоси,
Крик душі крижаний, потойбічний.
Темрятина в полоні тримає людей,
Що скорились, упали у ноги,
Перед постаттю сірих хазяїв-тіней,
Порабілі тремтять пурпурові
Від ядухи, що кличе дурманний елей...
Тіні дурять життєві дороги,
Нищать спокій, руйнують фундамент,
Той глей, де трималась свобода рукою,
Чинять злобу, рождають ночами катів,
Неодмінно карають собою,
Низькородних малих, і великих вождів...
Срібні лицарі ночі глухої
Заяскрять у повстанні гріховних огнів,
Як багнети візьмуть різнороби,
Щоб ламати тяжку кригу рабських віків,

Щоб скорити вождів диктатури —
І ось! Сонце уранці огненне зійде,
Зникне ніч — пилина непрозора,
Затанцює яскраве, той кінь загирже.
Жовтогривий махнувши рукою,
Розірве неодмінно кайдани в людей,
Знявши меч над собою іскристий,
І зутворить небесне із моря тіней,
Вічний рай, різночинний, барвистий!

Rebellionis

Повстання

Якби ж ти знала, дружбо моя воле,
Болить як в мене часто голова,
Коли збагну, що втратити свободи,
В залізну клітку, гнити там щодня,
Під тінями страшенної неволі
І чути голос смерти десь здаля,
Спинивши найбурхливіші потоки,
Щомиті можу втрапити і я,
Коли офірують комусь некрозне тіло,
Готують, щоб відправить на той світ
Єдину й життєдайну силу — душу,
Ганебно втрачену вперед на тисяч літ,
А потім крутиш в голові лихий сюжет,
Коли погас промокнутий запал,
Котрим жививсь мордований поет,
Куди сховалася нескорена мораль?
В болото утікла, а чи за пагорб?
Чекає іншої можливості? Ту мить,
Аби повстати ярою в огні
Із попелу страшного покарання —
Кінця свободи? Думаю, що ні,
Бо ще у муках корчуться, страждають,
Щодоуху людську мову відбирають,
Бо ще не заряснів святий огонь,
Котрий ознаменує новий день.

Trio liberum

Вільне тріо

Найкраща власність, що в людини є — це воля
Свята, котру ніхто не відбере,
Чи гетьман ти, чи ще якийсь вельможа —
Без неї неодмінно ми помрем,
Без волі правди, волі мислі, волі слова.
Без волі не щасливий у любові,
Коли пташки співають стоголосі,
А як зневірені ховаються у стозі
Щоб попрощатися навік з своїм буттям,
Чому тоді осточортіло їм життя?
Чому єдине незабутнє і немиле?
Чому для них забулася свята,
Комусь омріяна й жадана вічна воля?
Чому огидними для них є небеса?..

Paradisus maculatur

Заплямований рай

Бо ж, небеса себе заплямували,
Тінями повні, брудом нелюдським,
Котрий збирається чорнезними жмутами
І падає у душі огневим,
Котрі горять жагою до пізнання,
Все хочуть поламати і змінить,
Розбивши скелю величезними шматами,
Перевернувши з ніг до голови
Міцний порядок, що панує у тій хаті,
Гуртом великим, а буває що й самий
У полі залишається герой,
І робить щось, і б'є в лице когось.
А як горить борець лише єдиний,
То швидко трапить у полон до темрявини,
Без наднадійної і кріпкої опори,
Котру брати собою би робили.

Sancta coactio

Святий примус

То як пригнічені катів спихнуть додолу,
Коли приречених впередголівить воїн,
Котрий загін опричників надбав,
І то не вірних, просто певночасних,
Що за можливості покинуть воглавця?
Як дим розвіється, чи будуть головáми
Орудувать раби потуги днів?
Як саме справедливо збудувати,
На покоління уперед столітній дім,
Аби заможніше й свободніше б гуляти,
Змогли за волі зломлені раби?
Як саме їх підняти із упряжок,
Як змусити їх зняти кайдани?

Novus Dux

Новий лідер

А нащо змушувать, коли упроти волі
Ми підем в боротьбу славетних літ?
Для чого підлаштовувать їм долі,
Котру самі не вибрали собі?
У вигуках піти на смерть тривожну,
Аби майбутнє у народності було,
Готуєм ми, щоб знищити свободу,
Котра візьме повстанців під крило,
Як перемогу просурмить колись сурмач,
Зробивши із героя культ величний,
Із того, що на битву згуртував,
Народ, котрий ту кригу розламав,
У ярма запряже їх феєрично.
Батіг трискочить, спина б'є бурлацькі,
Танцює, кров'ю чорною малює,
Що люд свободний, назавжди тепер його —
Себе в молитві небу офірує.

Requiem ad Seditio

Реквієм за революцією

Якщо та революція обманка —
То швидко википить ідейний надпотік,
Усі загнуться кров'ю поблювавши,
Країну знищить злива ворогів.
Перегризуть горлянки і герої,
За трон, що узурпатор посідав,
Аби на голову надіть собі корону,
Аби творця за бороду узять,
А потім знову ще народиться той лідер,
Народ підбурить славою віків,
У предків вийшло, вийде і в юродів,
Що зараз породились на сей світ.
Захопить владу, возвеличить свою славу,
Окутає прихильниками край,
Чини зітре, і кляси і надкляси,
І буде возглавлять барвистий рай,
А потім вмере, і знову боротьба,
І знову смерть наступного царя,
І знову битва, знову вік правління,
І знов від волі залишилося свавілля.

Carbo fumo

Дим вугілля

І знову ніч, обман береться в гору,
І знову тінь свідомість поглина,
Той сон, котрий наснивсь колись пророку,
Здійнявся вгору і уславлено упав.
Рознісся швидко кремінь по усюдам,
І похватив його небачено герой,
Повстав рішучий, скинувши кайдани
Почав війну, бійця узявши роль.
За ним повстали бідні і багаті,
Усі, котрим той цар не угодив,

Підняти стяг свободи на палаці,
Хотіла армія нескорених, міцних.
І рознесеться та раптова буря,
Сніг у крові розстане навесні,
Колись впаде корона з головою,
І влада перейде до рук юрбі.
Та поки що лиш дим димить угору,
Вугілля трохи-трохи мерехтить.
Коли ж повіє вітер стрімголовий?
Коли роздмухає вогонь — повстання мить?..

Епілог

Verum crudele

Жорстока правда

А правду чуть страшну не хочуть,
Продовжать затівать дурне.
Хоч бий їх довго головою,
І зрозуміть не можуть це:
Чужі їм волі не здобуть,
Вони їх знову запряжуть,
В огдниші прокляті ярма,
І голову мечем знесуть,
Якщо повстанеш проти них,
Як ті повстали проти ката,
Старого вдалого солдата,
Котрий минулих повалив.
Та все ж піднімуться полки,
Повстануть дружно хворі люди,
Із димом чорним в голові,
Візьмуть вбивати ворогів,
Що їх рабів колись ганяли,
Скотиною для власних мрій.
Торжествуватиме повстання,
Як запала духовний гніт,
Коли зламається кремезна,
Товста крижина надважка,
Доби пригніченого рабства —
Лиш воля радості пора.

Й очиститься від диму розум,
Котрий терпів тіней погрозу,
Адже живе те потаємне,
Що є основою для мене
У кожного:
"Коли впаду, то знову встану,
Коли втону, назад спливу
Мене нічого не зламає
У боротьбі завжди живу!"